

Norský jazyk a literatura – Dva oddíly zkušebních okruhů k bakalářské zkoušce

Jde o **okruhy**, tedy konkrétní náplň, strukturaci a problémovou diskusi si určuje každý určí sám – s ohledem na svou četbu. U konkrétních autorů by životopisné údaje neměly tvořit více než 15% rozsahu vypracované otázky. Zaměřte se na díla, jejich periodizaci, ale také jejich sekundární zpracování v Norsku i mimo něj, s tím související překlady/recepci. Okruh I – Literatura a kultura budou zkoušeny česky. Do struktury otázky je třeba zabudovat vlastní četbu. Pozor: Mnohé otázky se částečně překrývají, vytkněte konkrétní body, ale i širší souvislosti.

Okruh II je lingvistický a konverzační. Bude zkoušen norský (min. z 80%, konverzační otázky: 100%). Při domácí přípravě je důležité rozvrhnout si strukturu otázky, pozor: vždy příklady, vlastní četba, odkazy. Pozor: Všechny otázky, resp. jejich části, mohou být zadány také pro písemnou část bakalářské zkoušky. Ústní zkouška trvá se třemi otázkami (které si taháte z klobouku) 25 - 30 minut, plus desetiminutová příprava na potítku, kam není dovoleno si vzít jakékoli podklady a poznámky (z potítky ke zkoušení ano).

I. Literatura a kultura

1. Žánry staroislandské literatury – základní členění a nejvýznamnější díla
2. Ságy – dobový kontext, dělení.
3. Tvorba a působení Snorre Sturlusona
4. Skandinávská literatura středověku. Balady, kroniky, zákoníky, lidová poezie, pohádky, pověsti. Draumkvedet.
5. Ludvig Holberg. Dílo a doba. Norská literatura před rokem 1814.
6. Národní romantismus. Společnost, literatura, jazyk. Henrik Wergeland. Bj. Bjørnson.
7. Henrik Ibsen – fáze vývoje díla. Nejvýznamnější tituly. Recepce mimo Skandinávii.
8. A. Kielland, J. Lie, kritický realismus a přechod k novoromantismu. Moderní průlom v kultuře skandinávských zemí (E. Brandes). Kristianská Bohéma.
9. Naturalismus (Garborg, Skram). Symbolismu a neoromantismus ve skandinávské literatuře. (S. Obstfelder, S. Lagerlöfová)
10. Knut Hamsun – přehled díla a literárního diskurzu
11. H. C. Andersen a dánská literatura – přehled nejvýznamnějších autorů. Pozor, pokud jména neuvedete sami, budete na konkrétní jména dotázáni.
12. Sigrid Undsetová, témata a další autoři generace roku 1907
13. Norská a skandinávská próza a poezie mezi dvěma válkami. (Øverland, Hoel, Vesaas)
14. Druhá světová válka v literatuře – Norsko, Švédsko, Dánsko. Beletrie, svědectví, odborná literatura a film. (+ Jens Bjørneboe)
15. Tarjei Vesaas. Literatura v nynorsk – historie a současnost. Norská poezie (O.H. Hauge, další básníci)
16. Nejvýznamnější osobnosti skandinávské a norské literatury pro děti a mládež. Témata, problémy, žánry, autoři a autorky. Ilustrace. Obrázkové knížky pro nejmenší.
17. Kjell Askildsen a žánr norské/skandinávské novely – historický průřez (Karin Blixen, Hjalmar Söderberg, H. C. Branner, Johan Borgen)
18. Současnost: Dag Solstad, Jan Erik Vold, Lars Saabye Christensen, Jan Kjørstad – témata, díla, generační rozdíly, srovnání, překlady do češtiny, slovenštiny
19. Jon Fosse. Žánry a témata současné norské literatury – evropské srovnání. Skandinávské drama a film v průběhu 20. stol
20. Dějiny literatury jako žánr. Norská literatura v Čechách a na Slovensku. Recepce. Překladatelé. Nejdůležitější zdroje v originále i v češtině/slovenštině.

Lingvistický oddíl II. (11)

1. Norsk og den indogermanske språkfamilie. Norrønt. Runer.
2. Norsk språkhistorie. Periodeinndelingen fram til 1814. Ytre historie – oversikt.
3. Norsk språk i utvikling. Hovedlinjer fra 1814 til annen verdenskrig. Ivar Aasen, Knut Knutsen. Forfattere og språkstriden. Nynorsk.
4. Norsk språk i utvikling. Hovedlinjene fra 1945 fram til i dag. Språkreformer. Prosjekt samnorsk. Norsk språkråd og dets funksjon. Påvirkning fra engelsk og andre språk i ulike sammenhenger, ulike perioder. Nyord.
5. Leksikologi og leksikografi. Ordstruktur. Rot. Fugeaffiks. Morfem. Leksikologi som fag.
6. Ordlagingsmekanismer i norsk. Derivasjon. Prefiks, suffiks. Sammensetninger: substantiv, verb. Partikkelverb.
7. Ordklasser – oversikt. (F.eks: en gammel ordklasse som ikke eksisterer mer – tallord. I dag: kvantorer.) Velg ut to ordklasser (ikke verb, og kommenter nærmere).
6. Morfologi: Substantiv. Sg. og pl. Kjønn og bøyning. Bruk av bestemt og ubestemt form. Noen formelle kriterier for bruk av substantiv uten artikkel, f.eks. idiomer).
7. Adjektiv. Funksjon, bøyning og gradbøyning. Adjektivfraser.
8. Verb i moderne norsk: Oversikt over tempussystemet. Finitt og infinitt verb.
9. Adverb i norsk. Modaladverb, setningsadverb. Modalitet i norsk, inklusive modale verb.
10. Syntaks. Norsk setning. Ordstillingssystemet. Konjunksjoner, subjunksjoner. Setningstyper. Setningsfragment. Leddstilling – setningsskjema. Indirekte spørsmål.
11. Stilistikk og kommunikasjon. Stilnivåer, karakteristiske trekk. Språkhandling. Språklig kompetanse. Norsk i medier. Sakprosasjanger

.....KONVERSASJONSEMNER (10x)

12. Aktuelle samfunnsspørsmål i dagens Norge. Politiske partier. Ideen om velferdstaten. Utenlandspolitikk.
13. Tilbakeblikk på det 20. århundret. Andre verdenskrig.
14. Viktigste forfattere og kunstnere. Norske og skandinaviske nobelprisvinnere – eget utvalg
15. Norske eventyr – viktige litterære elementer, karakteristiske trekk. Eventyrenes forfattere og samlere. Norsk nasjonalidentitet i forvandling.
16. Typisk norsk: hva som er karakteristisk for nordmenn og Norge generelt, norske særpreg, ting som gjør Norge unik i verdensperspektiv.
17. Kjønsfordeling i Norge, likestilling i historie og samtid. Viktigste kvinnelige kunstnere, politikere osv.
18. Norge og multikulturalitet, minoriteter, språk, urbefolkning.
19. Natur, landskap og arkitektur, norske ikonbilder, kulturminner og arv sett i reiselivsperspektiv.
20. Skolesystemet. Debatt om menneskeverdier, Norges representasjon i verden. Nobels fredpris.
21. Norsk billedkunst, arkitektur, musikk – de viktigste personligheter og verk (utvalg).
22. Oversikt over sentrale begivenheter i norsk historie som helhet.